

**Handlingar, hörande till rättegången
emellan en del aflidne directeuren Beyers
creditorer och majoren Rosenschutz,
angående, huru wida majoren i rätter tid
lagligen talat å den af Beyer honom tilståld**

Stockholm
1791

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu>

1791
[BEYER]

Jurid. Soc.
Rätteg. Handl.
(Bv)

Handlingar,

1700-1829

Hörande till Rättegången emellan en del aflidne Directeuren Beyers Creditorer och Majoren Rosenschutz, angående, huru wida Majoren i rätter tid lagligen talat å den af Beyer honom tilstådte Förmyndar Räkning.

Utdrag af Protocollet, hållet hos Borgmästare och Råd å Gdtheborgs Rådhus, följande dagar, år 1785.

Den 17 October.

S. D. **T**ill denna tid hade Lieutenanten Herr Johan Hindrick Schutz låtit instämma des Förmyndare Handelsman-
nen Herr Sam. Schutz och Directeuren Herr Gabriel
Friedric Beyer, uti påstående, som följande Stämmings ansökning in-
nehåller.

Det wore för mig en den måst hugnande omständighet, om jag, genom wänlig förening, kunde komma till wärkeligit ämjutande af det Fäderne och Möderne af, hwilket mine för detta warande Förmyndare, min kära Broder, Groffhandlaren Herr Samuel Schutz och min kära Swåger Directeuren Herr Gabriel Fredric Beyer, sedan år 1772 för mig förwaltadt, och at en sådan förening måtte kunna ske, likmäßigt min afl. kära Faders, i lifstiden Borgmästaren Herr Jacob Schutz, författade Testamentariske Dispositioner, hwilka alla blifwit den 26 Aug. 1772, efter bemålte min f. Faders ödd, hos den Adle och Högårade Rådshufwu-Rätten i laga tid bewakade, så wäl som min f. Broders och Swågers d. 24 Dec. 1772 utgisne förbindelse och försäkran: Jag har ock i den billiga affigt, at kunna lätta min f. Broders och Swågers belägenhet i deras Handels-rörelser, i jämnförelse med den om-
borg jag, icke utan skäl, bör hysa för min egen wälfärd, med all tåla-
mod

mod afbidat behörig anstalt af mine Herrar Förmyndare till mitt för-
 nöjande; men ändamålet, som i alla ofwanberörde affeender varit med
 min innerliga önskan förenadt, har hittills ej kunnat winnas; hvarföre
 och jag, sedan jag den 31 Aug. nästledit är upnådt mine myndige är,
 sedt mig, fast ogerna, nödsakad, på det den i XXIII Cap. 4 §. Hrfdas
 Balken mig förefrisna tid till klanders anställande å den af mine Her-
 rar Förmyndare, den 31 Aug. 1784 uppgjorde och mig den 15 Ja-
 nuarii 1785 tillställte förmyndare Räkning, ej må gå mig utur hän-
 derne, at härmed ödmjukeligen anhålla om Stämning å mine förre
 Förmyndare, min kära Broder Grofhandlaren Herr Samuel Schütz och
 min kära Swåger Directeuren Herr Gabriel Fredric Beyer, til at å
 wiß utfatt dag i nästa October månad hos den Adle och Högstärade
 Rådshufvud Rätten stånda mig till Laga genswar uti alt hwad jag, i
 jemnförelse med ofwanberörde min kära Fadens upprättade och lagli-
 gen bewakade Testamentariske Dispositioner samt min kära Broders och
 Swågers förbindelse, anser nödigt at klandra å förberörde Förmynda-
 re-Räkning, i anseende till In- och Utländska Capitalers förvandling,
 ärliga Intereßernas beräkning för dem, öfwerblefne Intereßens anstän-
 ende till nya Capitaler, med deras förräntande, med hwad mera som
 til alt detta hörer, däraf flyter eller dermed kan äsa någon gemen-
 skap; och hwilket alt jag förbehåller mig, at utan all slags in-
 stränkning under Rättegången utföra, tillika med påstående om
 Rättegångs-kostnaders årsättning, i fall jag finner nödigt at dem äfta;
 dock at denna min stämmings ansöknings och den däraf uppade Rätte-
 gång ej må på minsta sätt lägga hinder i vägen för skyndsamt lagligt
 afgörande af den utmärtnings ansöknings jag för detta hos Adle och Högst-
 ärade Magistraten ingifwit, angående urbekommande af de Arfwemedel,
 hwilka mine Herrar Förmyndare uti afwanberörde Förmyndare Räk-
 ning erkändt ofstridigt hos dem innestå, eller uti berörde utmärtnings
 afflutande förordsa minsta uppehåll. Jag har jämwäl i den wälmen-
 ta affigt begärt en så lång Stämningstid, att mine Herrar Förmynd-
 dare imedlertid må erhålla ännu titräckeligare rådrum, för at wara
 betänkte på de medel och utvägar, som utan Rättegång kunde, fastän
 med någon förlust å min sida, tjena til en billig Förenings winnande
 och imellan, hwartil, om de skälige wilkor föreslås sådane, at de af-
 wen kunna instämma med min säkerhet och skadestödhållande, jag altid
 skall finnas beredwillig, på det jag jämwäl ej heller med ofskäl må kunn-
 na

na lika offsyldigt tillwitas, at haswa i otid forskyndat ett ämne, som så nära röder alles wår wälfärd. Göteborg d. 30 Augusti 1785.

Johan Hindric Schurz

af

Carl Petter Wibom.

Wid uprop af detta mål, instälte Sig för Swaranden Hof-Rätts-Auscultanten Peter Nolleroth, och jämte det han ingaf Herr Samuel Schurz och Beyers till Herr Håradshöfdingen Kniberg gifne Fullmägt, at detta Mål, å deras wägnar utföra, återstälte han tillika Stämning; och förefom wid samma tillfälle en af Herr Lieutenant Schurz och Herr Directeuren Beyer, denne sednare å egne och des medswarandes wägnar underteknad skrift, deruti de anhålla, at detta mål, i anseende til förekommande omständigheter, måtte til den Trettiondeförsta i denna månad upflutas.

Och som Auscultanten Nolleroth häremot icke heller gjorde några påminnelser, samt Rådhus-Rätten skäligt, till Parternes begäran bifalla, och fördenksfull utstälte detta mål till ofwannämde dag, då Parterne wid Upprop, haswa at sig åter inställa.

Den 31 October

Skedde Upprop, jemnlige hwad Minnesboken för den 17 innevarande månad innehåller, uti instämde målet emellan Lieutenanten Herr Joh. Hin. Schurz å ena och des Förmyndare Handelsmannen Herr Samuel Schurz och Directeuren Herr Gabriel Fredric Beyer, å andra sidan, hwarwid ingen af Parterne sig instälte, utan inslämnades en af Herr Lieutenanten Schurz och Herr Directeuren Beyer, denne senare å egne och des Medswarandes Herr Handelsmannen Samuel Schurz wägnar, underteknad skrift, deruti de anhålla om ytterligare anstånd med detta mål til den 28 nästkommande November. Och samt Rådhus-Rätten skäligt till hwad Parterne således å ömse sidor begärt, bifalla; åliggandes dem, at å nämde dag wid upprop sig härstädes infinna.

Den 28 November

Skedde upprop, enligt Protocollet för den 31 sistledne October, uti instämde målet emellan Lieutenanten Wälborne Herr Johan Hen-

rie Rosenchutz, Kärande, samt des förre Förmyndare, Handelsmannen Herr Samuel Schutz och Directeuren Herr Gabriel Friedric Beyer, Swarander, hwarwid Parterne genom Befullmäktigade ombud sig instälte, för Käranden, Auditeuren Herr Sven Johan Humble, och för Swaranden Beyer, Rådhus Cancellisten Joh. Mart. Ternberg; men Handelsmannen Schutz kom ej tillstådes, ingiswandes Herr Auditeuren Humble en af des Huswudman undertecknad skrift, deruti han begär, at med widare åtgärd i detta mål, måtte än ytterligare lämnas fjorton dagars anstånd. Och som så wäl Herr Directeuren Beyer genom påskrift å samma skrift, som Cancellisten Ternberg, förklarade sig deremot ej hafwa något att påminna, samt Rådhus Rätten skjältigt uppfjuta detta mål til i dag fjorton dagar, d. 12 nästkommande December, då Parterna hafwa at afwakta nytt uprop.

Den 12 December.

Rikmäktigt Protocollet för den 28 sifstedne November, skedde uprop til första Käroffstens ingiswande uti instända målet emellan Lieutenanten Wälborne Herr Johan Henric Rosenchutz, å ena, och des förre Förmyndare Handelsmannen Herr Samuel Schutz och Directeuren Herr Gabriel Friedric Beyer, å andra sidan, hwarwid för Käranden, Auditeuren Herr Sven Johan Humble, efter fullmägt sig instälte, och för Swaranden Beyer des förut under Rättegången nyttjade ombud, Rådhus Cancellisten Johan Martin Ternberg; och tillkänna gaf Herr Auditeuren Humble, det han, i anseende dertil, at målet nu skall stå under förening, med någon inlaga nu ej är försedd, samt anhöllt, at efter skeende anmälan så målet lagligen fullfölja, eller förening inlämnas. Och som Swarande Ombudet häremot icke hade något at påminna, samt Rådhus Rätten skjältigt til det begärta uppropet bifall lämnas. År och Dag som förut skrifwit står

Ex protocollo

Nils Sævrin.

Erans

Transumt af Rådhus-Rättens Dom, uti det härstädes genom offentlig Stämning hänte Allmänne och särskildte Kungöresser, anhängigt gjorde Mål, angående, ej allena Fru Clara Beyers född Schutz åskade Bostillnad, utan ock, så wäl hennes nu mera aflidne mans Directeuren Gabriel Friedric Beyers i lifstiden sökte afträdes förmon, som Borgenärers påstodde rätt och företråde til de upgifne tilgångar, hwarom twi- stadt blifwit, det Handlingarne och minnesböckerne utwisa; Utsagd å Göttheborgs Rådhus d. 6 Febr. 1790.

Genom Räkningar har Herr Rytmästaren Johan Henric Rosen- schutz upgifwit deß hos deß Swäger Directeuren Gabriel Friedr. Beyer, såsom Förmyndare, innestående Utsfordran till 123,960 Riksd:r 17 s. 2 runst. Specie, dem han inför Rådhus-Rätten i Stockholm med Ed styckt, och påstått, att med förmonsrätt, jämlikt XVII Cap. 8 §. Hand.B. njuta betalning dersöre, med widare ålöpande ränta till 6 för 100:de från inställelse dagen.

Wid öfweewägande af hwad således blifwit anfördt; tillika med det, som Herr Rytmästaren Rosenschutz deremot påmint och Hand- lingarne widlystigare innehålla, anser Rådhus-Rätten inwändningen, emot bemålte Herr Rytmästares rättighet til talan å Directeuren Beyers Förmynderskaps räkning, först böra komma under bepröfwande. I afseende derpå, har Rådhus-Rätten af Handlingarne inhämtat, at sedan Herr Rytmästaren Rosenschutz d. 31 Aug. 1784 blifwit myndig och deß twänne Förmyndare Herr Somuel Schutz och Directeuren Beyer, enligt deras egen påskrift, d. 15 Januarii 1785 tillstått honom Förmyndare räkning, har wäl Herr Rytmästaren d. 30 Aug. samma år ut- werkat Stämning till Rådhus-Rätten å bägge Förmyndarne, i afsigt,

at Flandra förmyndare räkningen; men, efter det samma stämmingsmål, utan någon inlagas afgifwande, tid efter annan blifwit upskurit, slutligen genom sin Fullmäktig, d. 12 December nästnämde år, sjelf tilkänna gifwit, at som målet stod under förlikning, wore han ej eller då med inlaga försedd, utan anhödt, at, efter skeende anmälan, så målet Lagligen fullfölja, eller förening inlemnad; efter hwilken tid, hwarken någon anmälan till målets fullföljande å Herr Ryttmästaren Rosenschutz sida skett, eller någon med Directeuren Beyer träffad förening blifwit inlemnad, utan har, efter det Fru Beyer den 20 Dec. 1786 inkommit med Boskillnadsansökning och Directeuren Beyer deruppå d. 16 Januarii 1787 uppgifwit sin egendom till sine Borgens äres förordjande, Herr Ryttmästaren Rosenschutz då först bland Borgens ären sig inställt och å inställesdagen d. 24 Sept. 1787 en sådan Ursfordan, som för bemått år, bewakat.

När nu i betraktande tages, hwad Lagen uti XXIII Cap. 4 §. R. B. förklarar, at om den, som myndig blifwit, ej lagligen talar å Förmyndarens räkning, inom natt och år, sedan han den fått, ware Förmyndaren för alt ansvar och ytterligare räkenskap fri, och härmed jämföres Herr Ryttmästaren Rosenschutz förhållande, i anseende til Directeuren Beyer; finner Rådhus-Rätten, at Herr Ryttmästaren, så mycket mindre kan sägas hafwa lagligen talat å Förmyndarerekningen, inom natt och år efter deraf erhållen del, som den, i afseende på en sådan talan til d. 30 Aug. 1785 af honom utverkade Stämning icke kan göra tilfyllest, då den ej blifwit inom föreskrifwen tid utförd, hälst Lagen på flere ställen, såsom uti XII Cap. 2 §. R. B., icke anser blott stämning tillräckelig, utan fordrar äfwen des fullföljande inom föreskrifwen tid, för at hafwa sin talan förwarad. Och ehuru Directeuren Beyer genom des Fullmäktig d. 12 December 1785 förklarar, at han emot Herr Ryttmästaren Rosenschutz då gjorde anhållan ej hade något at påminna, kan likwäl detta förklarande icke lända Herr Ryttmästaren til förmon, då des begäran, at, efter skeende anmälan, så målet lagligen fullfölja, icke kunde af Beyer skäligen bestridas, och det ordet lagligen, här ej annat kan innebära, än at Herr Ryttmästaren Rosenschutz på et ordenteligit, i Lag föreskrifwit sätt, och äfwen inom laga tid skulle målet fullfölja, hwilket ej skedd, utan har han, så wäl den rätta tiden til Flanders utförande emot Förmyndarerekningen, som d. 16 Januarii 1786, då natt och år, efter deraf erhållen del förskurit,

stutit, werketigen war ute, såsom ock, om än natt och år från stämningstiden, eller ock från d. 12 December 1785, då Herr Ryttmästaren gjorde sitt sista förbehåll, om målets lagliga fullföljande, skulle räknas, äfwen desse tider försummat, hwarwid den sedermera yppade Boskillnads och Åstrådesrwisten så mycket mindre legat honom i vägen, som den ej begyntes förr, än genom Fru Beyers d. 20 December 1786 ingifne ansökning, då mer än natt och år från sista förbehållet förflutit. I anseende härtill, och som af merberörde förbehåll någon sådan mening, som skulle Herr Ryttmästaren Rosenchütz haft öpet, at när han framdeles behagade, å nyo emot Beyer wäcka klander å Förmyndarerräkningen, icke rimeligen kan dragas, emedan den i Lagens föreskrifne tid derigenom ej war eller kunde wara häfwen, och Förmyndaren skulle i sådant fall aldrig warit säker för myndlingens åtal, hållt denne hade i sitt wal, at efter behag, antaga eller förkasta alla tilbud af förlikning, äfwen som en Förmyndare icke behöfwer, at sielf emot sin myndling anställa Lagsökning, för at erhålla den säkerhet äfwen åberopade XXIII Cap. 4 §. Ursda: B. honom thysförutan lemnar; pröfwar altså Rådhus-Rätten skäligt, förklara Herr Ryttmästaren Johan Henric Rosenchütz, för det han ej inom laga tid fullfölgt och utfört sitt, efter stämning wäckte klander emot Directeuren Gabriel Fr. Beyers till honom afgifne Förmyndarerräkning, hafwa förlorat all rätt till talan emot samma räkning, hwilket således, jämte Kongl. Maj:ts Nådiga Dom af d. 22 Januarii 1787, blifwer enda rättessnöret för Herr Ryttmästarens Ursfordran uti afledne Directeuren Beyers bo; och i följe hwar af, de öfrige här förut anförde omständigheter och anmärkningar, rörande skiljaktigheten emellan Directeuren Beyer och Herr Ryttmästaren Rosenchütz räkningar, icke kräfwer något Rådhus-Rättens utlåtande. Och äldenstund Handlingarne utwisa, at Herr Ryttmästaren Rosenchütz sin Ursfordran hos Directeuren Beyer, innan denne kom på obestånd, så mycket mindre kunnat uttaga, som han warit föranlåten, ända till Kongl. Maj:ts Justitiä Revision fullfölja sitt påstående om utmätning hos Beyer för det ofriddiga af räkningen, hwarom Kongl. Maj:ts Nådiga Dom först d. 22 Januarii 1787 utföll; fördenksfull och, utan afseende på Herrar Wetterlings och Tarras bestridande af denna fordrans förerråde til betalning, pröfwar Rådhus-Rätten Herr Ryttmästaren Rosenchütz tilståndigt wara, at med förmonsrätt, efter XVII Cap. 8 §. Hand: B. så långt tågångarne tilträcka, sin Ursfordran

utbekomma, så til Hufvudstolen 55940 R:dr 15 f. Specie, som derå löpande ränta efter sex för hundralet om året, til desß betalning sker.

På Rådhus-Rättens wägnar,

Carl Gustaf Brusewitz.

(L. S.)

Eric G. Fontin.

Transumt af Kongl. Gøttha Hof-Rätts Protocoll för följande dagar:

Den 5 Maji 1791.

Handlingarne uti wärdjade saken, emellan Directeuren Beyers Enka Clara Beyer, född Schutz å ena, samt en del desß Borgenärer å andra sidan, ömsom Kärander och Swarander, angående Boskildnads-afträdes- och förmonsrätt, lästes til slut, hwarefter Reserenten Herr Afbehoren Sack utlät sig skrifteligen, sålunda:

Men beträffande den fråga, huruwida Ryttnästaren Rosenschutz skall, på sätt Rådhusw-Rätten sig derom utlätit, böra anses, at hafwa desß talan emot oflidne Directeuren Beyers i lifstiden afgisne Förmyndarerafning försuttit; Så aldenstund bemålte Kärande, som d. 15 Januarii 1785 denne Förmyndarerafning emottagit, under den 30:de nästderpå följande Augusti, och således inom den i XXIII Cap. 4 §. 2:da B. föreskrifne tid af natt och år, å Beyer utwertat stämning, derwid Ryttnästaren Rosenschutz utmärkt, icke allenast de wäsendeligaste omständigheter, som til klander å samma räkning honom förantlato, utan ock förbehållit sig, at utan all slags inskränkning, så under Rättegången utföra alt, hwad derrill widare hörde, deras flyta, eller dermed gemenskap åga kunde, wid hwilket förewetande, Ryttnästaren Rosenschutz icke kan anses hafwa försummat, at i rätten tid å merberör-

de

de räkning lagligen tala, och hwilket åtal, i Referentens tanka, icke förlorat dess lagliga werkan derigenom, at målet, som i det goda ändamål, at desse närstående Parter emellan winna förning, blifwit med deras ömsesidiga begifwande flere gånger, och sitt d. 12 Decemb. 1785 upskutit, ej förr än i denna Boskillnads-afträdes- och förmonstrwist är wordet widare fullfölgt, enär någon wis tid till dess fullföljande ej warit af Domstolen föreskrifwen; Fördenksfull präfwar Referens, suo voto, rättwist, at, med ogillande och uphåswande af Rådstufwu-Rättens i denne omständighet meddelte yttrande, förklara, det Ryttnästaren Rosenchütz icke försuttit tid eller rättighet til den, angående dess arfwemets utbekommande i denne förmonstrwist anstälde talan; I följe hwaras af, och då Rådstufwu-Rätten bemålte Ryttnästares derwid yrkade påståender ännu icke huswudsafeligen präfwat, målet i denne del til Rådstufwu-Rätten åter förwises, som har at dermed lagligen förtara, utan at förberörde dess af Referenten nu ogillade beslut, må derwid i wägen ligga.

Herr Proto-Notarien Tegman tog Handlingarne till närmare påseende.

Den 9 Maji 1791.

Herr Proto-Notarien Tegman återstälde Handlingarne uti wådjade saken, emellan Directeuren Beyers Enka, Clara Beyer, född Schütz å ena, samt en del dess Borgenärer å andra sidan, ömsom Rårander och Swarander, angående boskillnads-afträdes- och förmonsträtt, och förklarade sig wara ense med Herr Referenten.

Handlingarne lemnades till Herr Afsefor L'Orange.

Den 12 Maji 1791.

Herr Afseforen L'Orange återlemnade Handlingarne uti wådjade saken, emellan Directeuren Beyers Enka, Clara Beyer, född Schütz, å ena, samt en del dess Borgenärer å andra sidan, angående Boskillnads-afträdes-och förmonsträtt; uti hwilket mål, Herr Afseforen upläste sitt i målet författade Betänkande, så lydande:

Hvad sluteligen angår frågan, huruwida Ryttnästaren Rosen-
 schutz försuttit laga tid til Klanderens anförande emot den af Directeuren
 Beyer til honom afgifne Förmyndareräkning eller icke; Så alldenstund
 Lagen uti XXIII Cap. 4 §. Gref: B. stadgar, at den som will klandra
 Förmyndareräkning, bör derå lagligen tala inom natt och år, sedan
 han Förmyndareräkningen fått, hwaras jag ej kan draga annan följd,
 än at den talan, som genom stämning beredes, bör i laglig ordning
 fullföljas, samt Käranden med skäl och bewis sitt Kärsmål betedslaga,
 hwilket ännu mera styrkes af XII Cap. 2 §. XIV Cap. 3 §. och XXVII
 Cap. 4 och 5 §. §. Rättegångs. Balken, som föreskrifwa, hvad en
 Kärande Part åligger i agtraga, hålft i annor händelse, en myn-
 dig blefwen, blott igenom stämning skulle kunna förwara sig öpen talan
 efter behag, på så lång tid han åstundade, och en Förmyndare derige-
 nom sättas utur stånd, at få gagna den uti XXIII Cap. 4 §. Gref: B.
 honom förundte förmon, at någon gång blifwa fri från Rättegång för
 sine Förmyndareräkningar, utan at få weta hvad uti redogörelsen klan-
 dras wille; Fördenfull och utom det Ryttnästaren Rosenchutz ifrån
 d. 15 Januarii 1785, då han erkänt sig hafwa fått Förmyndareräk-
 ningen, intil d. 17 October samma år, som saken efter instämning wid
 Rådshufw-Rätten först förefom, haft tillräckeligt rådrum, at besinna
 sig på det Klander, han emot Förmyndareräkningen årnade anställa;
 men han likwäl, hwarcken då, ej eller d. 31 i sistnämde månad, den
 28 November och 12 December derpå följande, som saken wid Råd-
 shufw-Rätten förewarit, anförde det minsta, til bewisande af sit tilärna-
 de Klander i Förmyndareräkningen, och det icke en gång inom natt och
 år ifrån sista uppköfsdagen, då han sjelf begärt at få anmäla, enär han
 målet lagligen fullfölja wille, eller förening ingifwa, hwarwid hwarcken
 Beyer skäligen kunnat haft at påminna, då frågan war om förlifning,
 ej eller Rådshufw-Rätten haft laglig anledning, at utsätta wis dag til
 sakens widare förekommande, hålft det ankom på Ryttnästaren Rosen-
 schutz sjelf, såsom då myndig, at antingen saken lagligen fullfölja, inom
 den i Lag föreskrifne tid, eller ock sin talan helt och hållit nedlägga, alt
 som honom bäst syntes; ty och på dese med de flere i Rådshufw-Rät-
 tens Dom uptagne skäl, pröfwar jag, för min del, rättwist, at åfwen
 i denna omständighet Rådshufw-Rättens Dom, såsom, efter min tan-
 ka, lagligen grundad, gilla och fastställa; Blihwandes dock Rättegångs-
 fest-

Kostnaderne Parterne emellan uti så beskaffad sak som denne, af mig qvittade.

Handlingarne, påreknade, tillståldes Herr Afseforen Grapengieser.

Den 16 Maji 1791.

Herr Afseforen Grapengieser återlemnade Handlingarne uti wådjade saken, emellan Directeuren Beyers Enka, Clara Beyer, född Schutz, å ena, samt en del des Borgenärer å andra sidan, ömsom Kårander och Swarander, angående Boskillnad, afträdes- och förmons-rätt, förklara sig vara af enahanda mening med Herr Afseforen L'Orange; Men Herr Afseforen Sparsköld yttrade sig vara ense med Herr Referenten Afsefor Sack; hwarefter Handlingarne tillståldes Proto-Notarien, at efter Pluralitet författa den Dom, som til Parterne sedermera blifwit utgifwen *).

*) Ord ifrån ord lika lydande med Referenten Afseforen Sacks votum.

Stormågtigste Allernådigste Konung!

Efter fullgjorde prästanda och erhållit tillstånd, så undertecknade Borgenärer uti afledne Directeuren Gabriel Fredric Beyers gäldbundna bo, Eders Maj:ts Nådigsta pröfning underställa, hwad Eders Maj:ts Götha Hof-Rätt uti des närlagde Dom Sig utlätit, angående Majorens Wålborne Johan Hinric Rosenschutz rättighet, at nu mera åtala den af Beyer honom tillstålde Förmyndareräkning.

Uf Handlingarne inhämtas, at sedan Majoren Rosenschutz, d. 31 Augusti 1784 blifwit myndig och derefter d. 15 Januarii 1785 hans Förmyndare Directeuren Beyer och Grofhandlaren Samuel Schutz tillståt honom räkning, öfwer deras förvaltning, har Majoren d. 30 Augusti sistnämde år, å dem utverkat stämning, at stända honom til laga ansvar uti alt, hwad han, i jämsförelse med sin afledne Faders uprättade Testamente samt Förmyndarnes förbindelse, ansåge nödigt at klandra å förberörde Förmyndareräkning, i anseende til in- och utländska Capitalers förvandling, årliga intressens beräkning för dem, öf-

werbtesne interessens anstænde til nye Capitater, med mera; Och hwilket alt han förbehåller sig, at under Rättegången utföra.

I de flere dagar, som Götheborgs Rådhus-Rätt utsatt til detta måls utförande, har Majoren, utan at i någon måtto anmäla, hwad honom genom Förmyndarverksamheten skal för när skedd eller han klandra wille, begärt anstånd med saken och slutligen den 12 Decembris, då han ej eller war med inlaga försedd, at målet efter skeende anmälan få lagligen fullfölja. Under d. 23 i samma månad, har emellan Majoren Rosenschütz och ena Förmyndaren blifwit förening slutad *), hwar igenom Grofshandlaren Schütz, för hwad han om händelser haft, blifwit från vidare tiltal frikänd; men i anseende til Förmyndarnes gemensamma ansvarighet, har Majoren uti 4:de Föreningspuncten förbundet sig, at, i brist af godwilligt åsämjande med Beyer, om den delen af arswet, som

*) Transumpt af Protocollet, hållet hos Borgmästare och Råd uppå Götheborgs Rådhus, d. 21 Februarii 1787.

S. D.

Häruppå ingaf Herr Auditeuren Humble en bestyckt affrist af den emellan Herr Lieutenanten Rosenschütz och Grofshandlaren Herr Samuel Schütz, angående dennes Förmyndaresförvaltning, träffade skriftliga förening, hwilken uppå Herr Auditeurens begäran uplästes och uti Protocollet ord ifrån ord intogs, så lydande:

Emellan underteknade är följande öfwerenskommelse träffad, näml.:

1:o Sedan Rättegången, som jag Rosenschütz börjat emot mine förre Förmyndare, om mitt hos dem innestående Fädernes och Modernes Arfs utbekommande, blifwit uti hwad den rör min E. Broder Grofshandlaren Herr Samuel Schütz, i gods bilagd, så affår jag wid slikt förwettande til honom såsom gäfwä, 10,000 Riksd:r Specie.

2:o Enär dese 10,000 Riksd:r warda ifrån den Summa af mitt Arf afdragne, som jag efter skeende uträkning nu af min Bror får at fordra, gifwes för återstoden des förskrifningar, hwilka sednast inom fyra år här efter böra inlösas, och imedlertid til min säkerhet för denne fordran, lernas mig i Reverserne rättighet til intefnings tagande uti min Brors tillhörige ograbrade Fastigheter.

som han innehade, vidare fullfölja och til slut befördra den til hans rätts utbekommande började Rättegång. Sedermera har någon anmälan

B 3

lan

3:o För hela fordringen erlägger min Bror sex procents ränta wid hvarje års slut.

4:o I brist af godwilligt åsämjande med min Swäger, Directeuren Herr Gabriel Fredric Beyer, om den delen af mit Gåderne och Möbderne Arf, som han för det närvarande hos sig innehar, skall jag Rosenschütz icke allena vidare fullfölja samt til slut befördra den emot honom til min rätts utbekommande i åsowanberörde hänseende redan började rättegång, utan jag wil ock ensamt påkosta alt hwad som til ändamålet befrämjande härutinnan ersfordras; och

5:o Beträffande gemensamma ansvarigheten för förvaltningen af hela mitt Arf, som mine Herrar Förmyndare en för bägge och bägge för en är ålagd, så kommer dermed, utan ringaste ändring eller inskränkning, at än vidare förhållas, på sätt, wår k. Gaders, framlidne Herr Borgmästaren Schütz uprättade Testamente af d. 26 Junii 1772 förordnar; dock för binder jag mig Rosenschütz, at hos min Swäger Herr Directeuren Beyer, så långt sig möjeligen göra låter, utsöka bemålte min Arfsfordras; men om någon brist skulle, efter derom slutad Rättegång yppas, så kommer sedermera med ersättningen deraf at förhållas, aldeles som nyss nämde testamentariska författning omförmåler.

Med förenämde förening och deruti betingade wilkor, förklara wi oss å omse sidor nöjde, som til yttermera wisso i wittnens närwardo med wåre namn och Inseglens undersättande försäkras. Göteborg d. 23 Dec. 1785.

J. H. Rosenschütz.

Sam. Schutz.

(L. S.)

(L. S.)

Närvarande wittnen:

Sven J. Humble.

Hans Hummel.

In fidem Protocolli

Eric G. Fontin.

At denna affrist är entig med den för mig upwisse widimerade copia af Rådhus-Rättens Protocol, intyggar

Joh. Hesselius.

tan om detta måls fullföljande af Majoren icke fædt; utan har han först uti det, efter offentlig stämning d. 24 September 1787 förekonne Concours, och Boställningsmål, imellan Directeuren Beyer, des hustru och deras Borgenärer, formerat sig en dubbelt större Årsfordran, än Beyer i Förmyndarveräkningen godkânt.

Huru wida denna Majoren Rosenschurz åtgärd, i jämförelse med Lagens stadgande i 23 Cap. 4 §. Årsda Balken, må, sedan natt och är med stillatigande äro förslutne, lemna honom öpen talan emot den erhållne Förmyndarveräkningen, derom har Kongl. Hof-Rättens pluralityt och Götheborgs Rådhus Rätt olika dömt, och hwilket altså nu underställes Eders Maj:ts Rådigste pröfning.

Lagen stadgar uti nyss utmärkte §; at, då den som myndig blifwit ej inom natt och är lagligen talar å den räkning Förmyndaren honom tilstått, är Förmyndaren för alt ansvar och ytterligare räkenskap fri. Huru åter lagligen talas bör, derom lemnas i synnerhet af 10, 11 och 14 Cap. Rättegångs-Balken en ej mindre tydlig, än fullständig föreskrift nemligen, at sedan ordentlig stämning til wederbörlig domstol blifwit tagen på den som skal tiltalas, bör Råranden sit käromål inför Domaren föreställa, och då det, så wäl i anseende til målets större wigt och widlyftighet, som Majorens egit i stämningen gjorde förbehåll, borde i detta mål skrifteligen ske, har enligt föreskriften i 5 §. af sist åberopade Capitel, denne Majorens inlaga bordt innehålla berättelse om sakens sammanhang, hwari twisten består, hans påstående och skålen dertil. At den af Majoren Rosenschurz å sine Förmyndare tagne stämning, teke ensam innebär en så beskaffad laglig talan, det wisar icke allena naturen af stämning i allmänhet, ty den är endast grunden til Rättegång, eller et offentligt tillkännagifwande, at man wil begagna den rättigheten, at så inför Domaren lagligen tala, utan ock i synnerhet den af Majoren tagna stämning, hwaruti han endast upgifwer ämnet til sin tillärnade talan, nemligen för afledne Fadens uprättade Testamente, samt förbehåller sig ansvar af Förmyndarne uti hwad han ansåge nödigt, at, i jämförelse dermed, å Förmyndarveräkningen klandra, men hwilket uti stämningen icke til någon del utstakas, utan han förbehåller sig, at under Rättegången utföra.

Ma

Majoren har wäl således gifwit tillkänna, at han wille Förmyndareraäkningen klandra, men då Lagen icke har affeende på blotta wiljan, eller såsom i 2 Cap. 5 §. Ursökningss-Balken och fleresstädes endast bjuder, at stämning inom föreskrifwen tid skal tagas, utan des grund, ord och mening är aldeles lika som föreskriften uti 18 Cap. 9 §. Handels-Balken: At hwar som å Syllomans förrättning tala will, gøre det lagliga inom natt och år; Så synes onwungit, at Lagen, i det som angår Förmyndare och Sylloman, gör en wäsendtelig skillnad, imellan tala och lagligen tala, hwaras åter följer, at ej annat kan anses för laglig talan, än det, som öfwerensstämmar med 14 Cap. Rättegångs-Balken, som egenteligen lærer, huru lagligen eller för Rätta talas skall. En sådan laglig talan hade Majoren Rosenschurz borde anställa inom natt och år, sedan han Förmyndareraekningen undfick; men då han hwarcken uti stämningen onwört, hwad räkningen innehöffe, honom dymedelt för nära skedt, eller han mer eller annorledes wille fordra, än honom deruti tillägges; då han sedermera icke fullfölgt, hwad han i stämningen sig förbehållit, icke ens för Domaren upwist hellswa Förmyndareraekningen, hwilken, så wida den skulle kunna åtalas, likwäl war det första och måst omgångeliga, som borde komma til Domstolens kännedom, då, med et ord, Majoren icke det minsta ansfört, mindre bewisat, hwaröfwer wederparterne kunde höras, eller Domaren sig utlåta; Så lærer Eders Maj:it Nådigt sijnna, at Majoren för sin talans förwarande underlåtit det hufwudsakeliga af hwad honom, inom föreskrifwen tid, ålegat, samt at den af honom uttagne odestimerade stämningen, såsom en blott hotelse, icke kan medföra annan werkan, än den stämning, som inom Laga ständs tiden utwerkas af en bördeman, hwilken antingen icke wore försedd med bördes skilling, eller densamma icke i rätten tid aflemnade.

Såsom ytterligare domskäl, har Kongl. Hof-Rättens Pluralitet fastat sig derwid, at, efter den uttagne stämningen, målet blifwet med Parternes ömsösidiga begifwande flere gånger upskurit och ej sluteligen någon wif tid til des fullföljande föreskrifwen. Hade Majoren Rosenschurz i stämningen ansfört, hwad han emot räkningen hade at erhindra, eller hade han sedermera något inlemnadt eller ansfört, som kunde gifwa Domstolen anledning, at, efter de förgåfwas skedd up-

ropen,

ropen, saken berodde på des widare åtgård eller pröfning, så hade detta målet varit lämpeligt, och Majorens rätt til åfwenlys ostridig; men då Majoren ännu icke börjat någon hufvudsafetig talan, utan blott anmält, at han utan Rättegång trodde sig af Förmyndarne erhålla hwad honom tilkom, samt at han förty wille hos Domstolen widare anmäta, om han målet fullfölja wille; Så uphörde dermed Domstolens skyldighet at sig widare med målet befatta, innan ny kallelse af Rosenschurz begärdes, som sedermera icke skedd, och hwarföre Domstolen hwarken kunnat, eller haft minsta anledning, at någon wis tid föreskrifwa. På Swarandernes begifwande, kan icke eller härutinnan göras något affeende, ty naturligen sågo de hållt, at undwika all Rättegång; men lika så litet de kunde betaga Rosenschurz den lagliga rättigheten, at inom natt och år efter räkningens undfående densamma åtala; Likafå litet kunde eller borde de hindra honom at derifrån affstå. Det hade til åfwenlys varit et öfwerflödigt försigtighets steg af Swaranderne, om de förbehållit sig, at Majorens anmälan til målets fullföljande ej finge ske efter den i Lagen föreskrifne tid, och sådant hade ofelbart skedd, om något deremot stridande förbehåll af Majoren blifwit gjordt; men då han icke annat begärt, än at få lagligen utföra sin talan emot Förmyndarne i fall han sig derom anmälte, och det ej eller med minsta anledning kan slutas, at Förmyndarnes begifwande til ansvar, sträcker sig öfwer den tid Lagen föreskrifwer, utan Parterne å ömse sidor ansedt Lagen såsom deras rättensdöre; Så blef derigenom saken försatt i samma sticket som den war, innan stämning uttogs, så at det derefter, lika som förut, berodde af Majoren, at Förmyndarne tiltala eller icke, och i förra sallet, så mycket håldre rätta sig efter samma Lags föreskrift, som han til fataliernes bewakande i den nedlagde stämningen sig åberopar, som honom någon annan tid icke war af Domstolen gifwen eller af Förmyndarne beringad, och hwilket åfwen skulle varit desto mera öfwerflödigt, som ifrån den 12 December 1785, då instämningen uphörde, ännu war mer än en månad öfrig til den 16 Januarii 1786, då först natt och år efter räkningens undfående woro förslutne, hwarförelinnan han så mycket wisare kunnat och bordt sin förmenta rätt och talan emot Beyer lagligen bewaka eller fullfölja, som han den 23 December 1785 med andra Förmyndaren Schurz slutat förening, och då alt för

wäl wiste, at Beyer aldrig kunde i godo förmås at gifwa honom mer än han erkänt, sedan Majoren wägrat emottaga de fastigheter honom blifwit erbudne och i det stället begärt Executorns handräkning, at Contant utbekomma, hwad Beyer i Förmyndareräkningen sig påförde. Om således någon följd skulle kunna dragas af det den 12 December bewiljade upskof, ehuru det i sin natur ej annat war än en wärkelig återkallelse af stämningen; Så kan den dock icke blifwa någon annan, än at Majoren dymedelst förwärfwat sig en ny tid af natt och år at sig besinna, om och hwad han i Beyers räkning kunde eller wille klandra, så wida Beyer hwarfen affagt sig sin lagliga rättighet, at en gång wara fri, eller Rolenschutz sig förbehållit, at sträcka sit klander utom den gränts Lagen urstakar.

Hade Majoren, sedan han således den tilårnade Rättegången uphäfwit, ansedt den uttagne stämningen af någon widare följd, så synes hans skyldighet warit, at hos Domstolen anmäla den med Schurz träffade förening, för at gifwa tilkänna, at han wore från saken skild, och ej, som nu sedt, fjorton månader derefter, denne förening uti en annan sak hos domstolen förete; men det synes så mycket wisare hafwa warit Majorens föresatts, at ej Beyer widare tiltala, sedan han med Schurz träffat en förmonlig förening, som han å ena sidan kunde förese, at hos Beyer ej war stort mera at hämta, än han til betalning erkänt, och å andra sidan, dereft han i denna wägen welat tilskantfa sig större betalning af sin i arfwet wanslottade halfbroder Schurz, han då, enligt föreningen med honom, ofelbart warit angelägen, at ej försomma något i den talan, hwartil han sig mot Beyer förbundit, utan så mycket håldre dermed fortskynda, som tidens utdrägt kunde göra ersättningen hos Schurz stridig och minska tilgångarna hos Beyer, hwarpå åfwen finnes märkelige exempel, ibland annat deraf, at Beyer under tiden til Großhandlaren Oterdahl för 14,000 Riksdaler Specie försålt sine wid Trollhättan innehafwande Sägwerk, å hwilken handel Rolenschurz låter Lagfarts och Laga ständs tiden utan klander förflyta, ehuru han til köpefillingen ofelbart haft första och bästa rätt, om han den åskat.

Höga Lagstiftaren har wisligen föresedt, huru de, som genom Förmynderskap eller Ombudsmanskap hafwa den ansvariga mödan at
 E för

förvalta andras egendom eller bewaka deras angelägenheter, kunde wara ursatte för offsyldigt lidande, om esterräkningar lemnades på en längre framtid, då händelser glömmas, wittnen dö och handlingar förskingras, samt förtv utfatt en wiss tid af natt och år efter redowisande, för dem, som wille deras förwalning åtala. Skulle nu denna tid kunna förlängas til et obeståndt mått af år, blott genom en stämning, som ej widare utföres, och följagteligen äfwen genom de emellan Handlande wanlige Notarials protestes, såsom lika offentlige och trovärdige Documenter, så wore detta et säkert medel för den orättrådige och winglaren, at hålla sin talan öpen, och då först göra anmärkningar, när Förmyndaren eller Syssloman dö, och answar så fastas på wårnlösa Enkor och barn, som icke hafwa någon kännedom af hwad som förefallit, eller ens weta at söka de bewis, som dem kunde wäria, hwilka eljest på färst gerning lätteligen kunnat erhållas: I synnerhet skulle det efter et sådant präjudicat blifwa högst wädeligt, at såsom Handlande bestrida andras Commissioner och beställningar, då medlen woro så lätta, at uppehålla med anmärkningar och esterräkningar til den tiden, då förändrade Coniuncturer eller andre omständigheter gynnade de ofskälige försöke. Af Majoren Rosenschurz bör wäl någon illslug anläggning icke förmodas, men om inter hinder möter, kunde han äfwen blifwa frestad, at begagna sig af et gifwit tilfälle: Beyer är redan dödd, des bo skingradt af Creditorer, och Majoren Rosenschurz, såsom Curator och största fordringsägare, i besittning af de hit hörande Handlingar. Då nu således Beyers hus är utan alt förswar, hwad hindrar Majoren, at göra sin fordran så stor han behagar? Och då man ser längre in på sidsiden af en så owis rättsvisa, så skulle ersättningen stadna på andra Förmyndaren Großhandlaren Schurz, såsom answarig, för hwad efter wederbörligt utförande Beyer blefwe ålagd och ej kunde betala; Och om detta möjeligen kunde få namn af rättsvisa, så läres dock ingen finnas, som medgifwer billigheten deras, sedan Schurz för detta til Majoren Rosenschurz utbetalt alt, hwad han af des Arf hafte under sin wård och sedan Rosenschurz sjelf wållat, at Beyers tilgångar blifwit förskingrade.

Uti all slags wärelse ligger medborgeliga säkerheten förwarad uti helgden af de föreskrifter lagen gifwit angående wiss tid, då klander
och

och ansvar bör uphöra: Eders Maj:t, om om Sine undersätares trygghet och säkerhet, har ock i den delen tillstångt wägen för dem, som söker försutten tid åter, medelst försättningar och en sådan lagskipning, hvarsföre Eders Maj:ts namn af samtid och efterwerld skall wälsignas; Och på sådane grunder jämte de skal wi nu i underdånighet anfördt och i Handlingarne widare igenfinnas, anhålle wi underdånigst, om uphållmande af Kongl. Hof-Rättens och stadfästelse af Rådhus-Rättens Dom, så at Majoren Rosenschurtz må anses hafwa försuttit sin talan emot den af Beyer honom tillstådte Förmyndareräkning, sedan han densamma inom natt och år, hwarfen efter undsäendet, eller den dag då han den i detta affeende uttagne stämningen öfswergiswitt, icke i någon måtto åtalat.

Med djupaste undersätelig wördnad och trohet framhärde

Stormågtigste Allernådigste Konung
Eders Kongl. Maj:ts

Allerunderdånigste och tropligtigste
tjenare och undersätare
å Handels-Societetens wagnar,

Thomas Erskine. Laur. Tarras. Joh. D:son Wetterling

genom Lars Segerström

Efter underdånigst bilagd Fullmagt.

At föregående Affskrifter äro med de til Kongl. Maj:ts Justitiä Revisions Expedition inkomne Huswudskrifter lika lydande, intygar

Joh. Hesselius.

Kongl. Expedit. Secreterare och Proto-
Notarius wid Högstbemälte Expedition.

www.books2ebooks.eu